

KO JE KO

Jirgen Albers (1951) doktorirao je sa tezom „Princip istorizacije u dramskom delu Bertolta Brehta“. Radio je kao instruktor karatea i gimnazijski profesor, snimio više albuma kao pevač i gitarista, a od 1981. je zaposlen kao urednik i voditelj na Zarlendskom radiju.

Oto Bihalji-Merin (1904–1993) bio je jugoslovenski književnik, istoričar umetnosti i publicista, najpoznatiji po nizu studija o avangardnoj, narodnoj i crkvenoj likovnoj umetnosti. U Beogradu je 1928. osnovao „Nolit“ sa bratom Pavlom Bihaljijem. Iste decenije je postao član jugoslovenske Komunističke partije, a kasnije i nemačke. Stvarao je na jezicima spomenutih dvaju zemalja, a najveći deo života proveo je u Zemunu – gde je rođen – i Beogradu, gde je proveo period od završetka rata do smrti. Među brojnim knjigama koje je objavio kod nas nalaze se i sledeće: *Osvajanje neba* (1949), *Savremena nemačka umetnost* (1955), *Umetnost naivnih u Jugoslaviji* (1959), *Graditelji moderne misli* (1965), *Jedinstvo sveta u viziji umetnosti* (1974), *Revizija umetnosti* (1979) i *Enciklopedija naivne umetnosti sveta* (sa Nebojšom Batom Tomaševićem, 1984). Dobitnik je Herderove nagrade (1964).

Srdan Bogosavljević (1953–2007) bio je profesor germanistike na beogradskom Filološkom fakultetu. Autor je brojnih naučnih radova, knjige *Ekspressionistička lirika* (1998), priređivač knjige *Die Deutsche Ballade im 20. Jahrhundert* (Nemačka balada u 20. veku; sa Vinfridom Veslerom, 2009), te knjiga *Antologija ekspresionističke pripovetke* (1995) i *Antologija ekspresionističke lirike*, koje sadrže i njegove prevode.

Bertolt Breht (1898–1956) nemački pisac i reditelj čiji je globalni uticaj na praksu i teoriju predstavljačkih umetnosti u prethodnom i ovom veku teško preveličati (*Bertolt Breht u Americi*, *Bertolt Breht u Egiptu* i *Bertolt Breht u Jugoslaviji* samo su neki od naslova knjiga koji ilustruju razmere tog uticaja u pojedinim kulturnim kontekstima). Spektar oblika, dela i medija koja su nadahnjivali njega samog,

pak, uključuju kalendarsku priču i moritat, *Edvarda II* Kristofera Marloua i *Prosjaku operu* Džona Geja, radio i film. Povrh svega, međutim, stoji misao Marksa i njegovih komentatora, kojima se Breht aktivno bavio od 1926.

Breht se probao u svim književnim oblicima (na primer, roman *Poslovi gospodina Julija Cezara* [1939] i *Priče gospodina Kojnera* [kratke priče, 1956]), ali je najpoznatiji po poeziji, te dramama i tekstovima kojima umetnički i politički obrazlaže svoje inovativne scenske postupke. Rođen u Augzburgu u Bavariji, Breht je u periodu Hitlerove vladavine često menjao adrese, neke od kojih su se nalazile u Skandinaviji i SAD. Poslednje godine života proveo je u Istočnom Berlinu, gde je sa suprugom Helene Vajgel osnovao i danas aktivni Berliner ansambl. Među najvažnije drame spadaju: *Baal* (1918), *Opera za tri groša* (1928), *Mera* (1930), *Galilejev život* (1939), *Majka Hrabrost i njena deca* (1939), *Gospodin Puntila i njegov čovek Mati* (1940), *Dobra duša iz Sečuana* (1943) i *Kavkaski krug kredom* (1944).

Piter Bruker (1944) autor je knjiga *Bertolt Brecht: Dialectics, Poetry, Politics* ([Bertolt Breht: Dijalektika, poezija, politika], 1989), *Modernity and Metropolis* ([Modernost i metropola], 2004), *New York Fictions* ([Njujorške fikcije], 1996) i drugih. Među knjigama koje je priredio je *The Oxford Handbook of Modernisms* ([Oksfordski priručnik iz modernizama], 2010). Bruker je profesor emeritus na Odseku za kulturu, film i medije Univerziteta u Notingemu.

Slobodan Glumac (1919–1990) bio je novinar, prevodilac sa nemačkog i francuskog, te scenarista (*Potruga* [1956], režija Žorž Skrigin). Uređivao je listove „Slobodna Vojvodina“, „Borba“ i „Večernje novosti“. Kod „Nolita“ je 1979. godine objavljen izbor Brehtovih pesama, a 1981. i drama, u Glumčevom prevodu. Dobitnik je Nagrade „Moša Pijade“ za životno delo.

Nenad Jovanović (1973) objavio je deset knjiga poezije, među kojima je najnovija *Klase* (2018). Autor

je i dvaju knjiga priča (*Plombe*, 2001; *Niz gelender*, 2015), jednog romana (*Insistiranje*, 2005), zbirke drama *Ogled o zidu* (2006), te studije *Brechtian Cinemas: Montage and Theatricality in Jean-Marie Straub and Danièle Huillet, Peter Watkins and Lars von Trier* (2017). Trenutno živi u Dejtonu (Ohajo), gde na Državnom univerzitetu Rajt predaje filmološke i praktične filmske kurseve.

Daglas Kelner (1943) istaknuti je profesor Kalifornijskog univerziteta u Los Anđelesu (UCLA), gde predaje različite kurseve iz oblasti kulturoloških studija i filozofije obrazovanja. Napisao je i priredio brojne knjige, među kojima su neke od najnovijih *Cinema Wars: Hollywood Film and Politics in the Bush / Cheney Era* (Filmski ratovi: Holivudski film i politika u eri Buša i Čenija, 2009) i *Guys and Guns Amok: domestic terrorism and school shootings from the Oklahoma city bombing to the Virginia Tech massacre* (Amok muškaraca sa vatrenim oružjem: domaći terorizam i ustreljivanje u školama od bombardovanja u Oklahoma situju do masakra na Univerzitetu Virdžinija tek, 2008). Jedna od njegovih najranijih studija posvećena je Karlu Koršu (*Karl Korsch: Revolutionary Theory* [Karl Korš: revolucionarna teorija], 1977).

Hans-Tis Leman (1944) jedan je od najuticajnijih teatrologa današnjice. Najviše istraživačke pažnje je do sad posvetio delima Brehta – koji predstavlja predmet Lemanove najnovije knjige, *Brecht "lesen"* („Čitati“ Brehta, 2016) i Hajnera Milera. Najpoznatiji je, međutim, po studiji *Postdramatisches Theater* (Postdramsko pozorište, 1999), koja dovodi u pitanje tradicionalni primat dramskog teksta u scenskim izvedbama različitih kulturnih konteksta naše ere. Dugo je predavao na Univerzitetu Johan Volfgang Gete u Frankfurtu. Član je Berlinske akademije umetnosti.

Marina Miladinov (1965) rođena je u Zagrebu, gde živi i radi kao predavač na Teološkom fakultetu „Matija Vlačić Ilirik“. Među dela koja je prevela na hrvatski ubraja se *Blekvelova enciklopedija političke misli, Ekumenska povijest Crkve I–III* (urednici Rajmund Kotje i Bernd Meler) i *U spomen na nju: Feministička teološka rekonstrukcija kršćanskih početaka* Elizabeth Šisler Fjorence.

Hajner Miler (1929–1995) jedan je od najznačajnijih dramatičara nemačkog jezika u XX veku. Često ga poredi sa Brehtom: obojica su delovali u Nemačkoj

Demokratskoj Republici, delili političku orijentaciju, naizmenice bili miljenici režima i dospevali u njegovu nemilost, te redovno temeljili svoje drame na već postojećim tekstovima. Uz to, Hajner Miler je napravio scenske adaptacije nekoliko Brehtovih tekstova i karijeru završio kao umetnički direktor Berliner ansambla. U spomenutim poređenjima, Breht obično figurira kao predstavnik kasnog modernizma, dok se Milerovo ime vezuje sa postmodernu. Pored pozorišnih tekstova (*Korektura* [1958], *Građevina* [1965/1980], *Hamletmašina* [1977/1979] i brojni drugi), autor je i značajnog pesničkog opusa. Negovao je i umetnost intervjua, koji zauzimaju nekoliko tomova njegovih sabranih dela. Delovao je i kao reditelj, te često saradivao sa američkim rediteljem Robertom Vilsonom. Među brojnim priznanjima koje je dobio je Nagrada „Georg Bihner“ (1985) i Klajstova nagrada (1990).

Radovan Popović (1975) objavljuje naučne radove iz oblasti teorije umetnosti i medija, eseje o slikarstvu, te prevode sa engleskog, latinskog i nemačkog. Među potonjima je knjiga Keneta Klarka *Akt – razmatranje idealne forme* i *Problem kauzaliteta* Tome Akvinskog.

Mark Silberman (1948), autor i priređivač brojnih knjiga o romanu Nemačke Demokratske Republike, nemačkom filmu, te Hajneru Mileru i Brehtu (koje je i prevodio na engleski). Niz godina je uređivao „Brecht-Jahrbuch/ The Brecht Yearbook“, godišnje izdanje Brehtovog međunarodnog društva. Među njegovim novijim naslovima su *Brecht on Performance* ([Breht o izvođenju]; jedan od priređivača, 2014), *Brecht on Theatre* ([Breht o pozorištu]; jedan od priređivača, 2014), te *German Cinema: Texts in Context* (Nemački film: tekstovi u kontekstima, 1995). Silberman je profesor emeritus Univerziteta u Viskonsinu – Medison.

Marko Stojkić (1981) objavio je knjige poezije *Laki bolovi* (2011), *Šecele* (2013) i *Amigdala* (2016). Piše i kritičke ogleda i prevodi sa nemačkog. Zaposlen je kao lekar u Filingen-Šveningenu u Nemačkoj.

Darko Suvin (1930), teoretičar, istoričar i kritičar književnosti i drugih umetnosti, kao i kulture u širem smislu. Najpoznatiji je po pionirskim studijama iz oblasti naučne fantastike (knjiga *Metamorphoses of Science Fiction* [Metamorfoze naučne fantastike, 1979] prevedena je širom sveta), te brehtologije (*To*

Brecht and Beyond: Soundings on Modern Dramaturgy [Ka Brehtu i dalje: podaci o modernoj dramaturgiji, 1984] i brojne druge publikacije). Rođen je u Zagrebu, u jevrejskoj porodici Šlezinger, koja je zbog narastajućeg antisemitizma pred Drugi svetski rat promenila ime. Predavao je najpre na Univerzitu u Zagrebu, a od 1968. na Univerzitetu Mekgil u Montrealu, gde je stekao status profesora emeritusa. Autor je i osobenog pesničkog opusa (na hrvatskosrpskom i engleskom), čiji je deo objavljen u *Armiranoj arkadiji* (1990) i drugim knjigama. Suvin je član Kraljevskog društva Kanade. Živi u Luki (Italija).

Tijana Tropin (1977) zaposlena je na beogradskom Institutu za književnost i umetnost u Beogradu. Magistrirala je sa studijom „Motiv arkadije u dečjoj književnosti“ (objavljena kao knjiga 2006), a dokto-

rirala sa studijom „Teorijski aspekti prevođenja književnosti za decu sa stanovišta studija kulture“. Kao prevodilac je, između ostalih, prevela dela Marsela Bajera, Martina Valzera, Elfride Jelinek, Gustava Majrinka, Herte Miler, Lea Peruca, Kristofa Ransmajera i Felicitas Hope.

Karl Veber (1925–2016) bio je pozorišni reditelj i profesor na Univerzitetu Stanford. Sarađivao je sa Brehtom u Berliner ansamblu kao asistent režije, dramaturg i glumac, a nakon Brehtove smrti u spomenutom pozorištu i drugde u Nemačkoj i SAD režirao niz predstava. Bio je aktivan i kao urednik i prevodilac na engleski drama Brehta, Hajnera Milera, Petera Handkea, Bota Štrausa i drugih pisaca nemačkog jezika, te komentator dela mnogih od njih.